

Małgorzata Sadkowska-Todys, Elżbieta Gołąb

WŁOŚNICA W 2003 ROKU

Słowa kluczowe: włośnica, epidemiologia, Polska, rok 2003

Key words: human trichinellosis, epidemiology, Poland, 2003

Analizę epidemiologiczną występowania włośnicy w Polsce w 2003 roku przeprowadzono na podstawie danych: z biuletynów rocznych „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce”, informacji z formularzy o indywidualnych zachorowaniach i z formularzy dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach włośnicy, nadesłanych przez Wojewódzkie Stacje Sanitarne-Epidemiologiczne.

W Polsce w 2003 roku zarejestrowano łącznie 40 przypadków włośnicy, które były zlokalizowane w 8 województwach (tab. I). Wystąpiło 6 ognisk, w których zachorowały 33 osoby oraz zarejestrowano 7 pojedynczych przypadków zachorowań. Ponieważ w 2003 r., podobnie jak w trzech poprzednich latach, nie wystąpiło żadne liczniejsze ognisko włośnicy, zarejestrowane w tym okresie liczby przypadków zachorowań były zbliżone: 2002 r. – 42, 2001 r. – 52, 2000 r. – 36. Znacznie różnił się od lat 2000-2002 rok 1999. Zarejestrowano wówczas łącznie aż 263 przypadki zachorowań, a liczba osób chorych w jednym tylko ognisku, które wystąpiło w województwie kujawsko-pomorskim, wyniosła 176.

Średnią roczną zapadalność na włośnicę w latach 1999-2003 ilustruje rycina 1. Przedstawione dane wskazują na występowanie na terenie kraju terenów endemicznych włośni-

Tab e l a I. Włośnica ludzi w Polsce w 2003 roku wg województw i kwartału
Tab l e I. Human trichinellosis in Poland in 2003 by province and quarter

Województwo	Liczba zachorowań w kwartale*				Razem	Zapadalność na 100 tys.
	I	II	III	IV		
Dolnośląskie	2	–	–	–	2	0,07
Kujawsko-pomorskie	4	2	–	–	6	0,29
Lódzkie	–	–	3	–	3	0,12
Mazowieckie	–	–	–	2	2	0,04
Podkarpackie	–	–	–	1	1	0,05
Podlaskie	1	2	1	1	5	0,41
Wielkopolskie	13	7	–	–	20	0,60
Zachodniopomorskie	–	1	–	–	1	0,06
POLSKA	20	12	4	4	40	0,10

* Rejestracja zachorowań w formularzu MZ-56

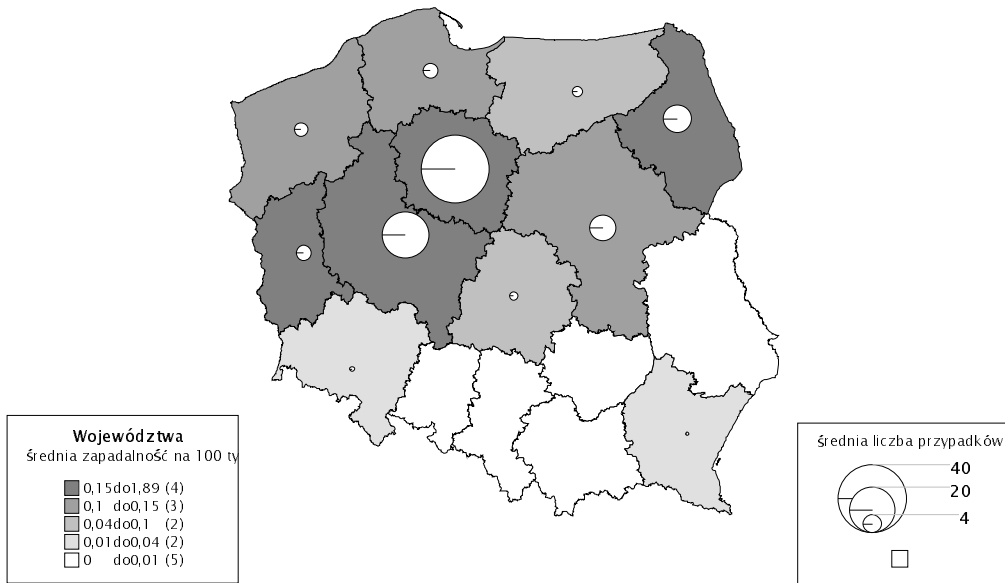
Tabela II. Włośnica ludzi w Polsce w 2003 roku. Zachorowania wg płci, środowiska i hospitalizacji

Table II. Human trichinellosis in Poland in 2003. Number of cases by sex, age, urban/rural distribution, and course of disease

Województwo	K	M	Miasto	Wieś	Liczba hospitalizowanych	Przebieg kliniczny
Dolnośląskie	-	2	2	-	2	średnio-ciężki
Kujawsko-	1	5	1	5	5	lekki, średnio-ciężki, ciężki
Łódzkie	-	3	-	3	3	poronny, ciężki
Mazowieckie	-	2	2	-	2	ciężki
Podkarpackie	-	1	1	-	1	średnio-ciężki
Podlaskie	2	3	5	-	4	lekki, średnio-ciężki, ciężki
Wielkopolskie	6	14	16	4	13	lekki, średnio-ciężki
Zachodniopomorski	1	-	1	-	1	lekki
Razem	10	30	28	12	31	

K – kobiety

M – mężczyźni

Ryc. 1. Włośnica ludzi w Polsce w latach 1999-2003

Fig. 1. Human trichinellosis in Poland in 1999-2003

Tab e l a III. Włośnica ludzi w Polsce w 2003 roku. Źródła zarażenia
 Tab l e III. Human trichinellosis in Poland in 2003. Sources of infection

Województwo	Kwartal	Liczba			Zwierzę, którego mięso było źródłem zarażenia	Metoda badania poubojowego tuszy w kierunku włośni	Rodzaj wyrobu, który był przyczyną zarażenia	Miejsce wprowadzenia wyrobu do obrotu
		ognisk*	pojedynczych zachorowań	inarażonych osób				
Dolnośląskie	I	1	-	2	2	trichinoskopia dodatnia	mięso surowe	wyrób własny
	I	1	-	15	4	trichinoskopia ujemna	mięso, kielbasa, wędlina	wyrób własny
	II	1	-	2	2	nie badana	mięso (szynka)	wyrób własny
Łódzkie	III	1	-	4	3	brak danych	mięso, kielbasa, wędlina	wyrób własny
	IV	1	-	4	2	trichinoskopia - badano więcej niż jedno zwierzę; część wyników była dodatnia	mięso surowe, befsztyki	wyrób własny
Podkarpacie	IV	-	1	3	1	trichinoskopia ujemna	mięso surowe	masarnia
	I	-	1	2	1	brak danych	brak danych	brak danych
	II	-	2	4	2	brak danych	brak danych	brak danych
	III	-	1	1	1	brak danych	brak danych	brak danych
Wielkopolskie	IV	-	1	2	1	brak danych	brak danych	brak danych
	I	1	-	122	13	trichinoskopia ujemna	mięso, kielbasa, wędliny	wyrób własny
Zachodniopomorskie	II	-	-	-	7			
	II	-	1	3	1	brak danych	brak danych	brak danych
Razem		6	7	164	40			

* od dwóch zachorowań

cy. Tereny te znajdują się w województwach: podlaskim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim i lubuskim. Natomiast w następujących województwach: lubelskie, świętokrzyskie, małopolskie, podkarpackie i opolskie, w okresie pięciu analizowanych lat nie zarejestrowano żadnego przypadku włośnicy u ludzi.

W 2003 roku nie było zgonów ludzi na włośnicę. Ponad dwukrotnie więcej zachorowań stwierdzono w mieście niż na wsi, a wśród ogółu zachorowań przeważały przypadki o przebiegu lekkim i średnio-ciężkim (tab. II). Zwraca uwagę fakt, że nie wystąpiły zachorowania u dzieci w wieku do 14 lat.

U chorych rozpoznawano włośnicę na podstawie objawów klinicznych oraz badań diagnostycznych, które obejmowały: morfologię krwi chorego i/lub badania serologiczne. Natomiast w zachorowaniach w ogniskach, wspomagającym elementem diagnostycznym był wynik badania mięsa na obecność włośni, które wykonano w 4 z 6 odnotowanych ognisk.

Głównym źródłem zarażenia w roku 2003, podobnie jak w latach poprzednich, było mięso dzika, które po polowaniu lub w wyniku innych zdarzeń trafiło do użytku prywatnego. W zachorowaniach pojedynczych, źródło zarażenia pozostawało na ogół nieustalone. Tylko w jednym z powyższych przypadków stwierdzono, że mogło nim być mięso wieprzowe. Szczegółowe dane o źródłach zakażenia w 2003 roku zawiera tabela III.

M Sadkowska-Todys, E Gołąb

HUMAN TRICHINELLOSIS IN POLAND IN 2003

SUMMARY

The total number of 40 cases of human trichinellosis was reported in Poland in 2003. Out of 40 cases 33 were notified from 6 outbreaks. In each outbreak the boar meat was the source of infections.

The presence of *Trichinella* endemic areas in the north, central and east part of the country still determines the necessity of careful meat survey on *Trichinella* sp.

Adres autora:

Małgorzata Sadkowska-Todys
Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa